
UNIONS ESTABLES DE PARELLA

Aspectes de Família i Successions

Per: Ginebra Comellas i Estibal
Alícia Garbayo Hermoso
(Advocades)

ÀMBIT DEL DRET DE FAMÍLIA

ELS MODELS DE FAMILIA

- Realment cal una regulació d'UEP?
 - El cas suec vs el cas català
 - Les UEP a casa nostra: De la llei 10/1998 al llibre II CCC
-

DEFINICIÓ, CONSTITUCIÓ I REQUISITS

- De la parella de fet a la UEP
 - Autonomies amb legislació específica:
CATALUNYA LA MÉS PROGRESSISTA
 - Constitució (arts. 234-1,2 CCC)
 - Acreditació
-

L'AUTONOMIA PRIVADA: PACTES PERMESOS I PROHIBITS

- ART. 234-3 CCC: Durant convivència
 - ART. 234-5 CCC: En cesament de la convivència (per analogia: capitulacions matrimonials)
 - ART. 234-6 CCC: Assolits un cop cessada la convivència → DA5 + 769 LEC
-

RÈGIM ECONÒMIC DE LA PARELLA

- En defecte de pacte → Separació de fet.
 - Supressió de l'obligació a col·laborar de forma proporcional a les despeses de la casa.
 - Supresió de la responsabilitat solidària en front dels creditors de la parella.
 - Possibilitat de pacte de supervivència.
-

EFFECTES PERSONALS

- Esdevenir tutor legal (Art. 222-10 CCC)
 - Adopció conjunta tant per heterossexuals com per homossexuals. (Art. 235-30)
 - Equiparació matrimonial en relació als fills a excepció de la seva inscripció al Registre Civil. (Necessitat d'un pla de parentalitat, etc... Arts. 234-7, 233-8 a 13 CCC)
 - Atribució de "poder de pare" a la parella del progenitor → Art. 236-14
 - Possibilitat d'atribuir Guarda i Custodia al convivent no progenitor sempre i quan es compleixin requisits de l'Art. 236-15 CCC.
-

EFFECTES SOBRE EL DOMICILI FAMILIAR

- NO ES POT ALINEAR SENSE CONSENTIMENT DEL NO PROPIETARI (ART. 231-9 CCC)
 - Possibilitat d'acords sobre la vivenda familiar en cas de ruptura (Art. 234-8 CCC)
 - Si NO Acord → 233-20.6 i 21 CCC
-

EXTINCIÓ

- Art. 234-4 CCC
 - Supressió de l'obligació de deixar sense efecte l'EP d'UEP
 - Supressió de la prohibició d'establir nova UEP en EP durant 6 mesos.
-

EFFECTES PATRIMONIALS

- De la compensació econòmica per raó de treball: 234-9 CCC
 - CRITERIS DEL 232-6 CCC
 - De la pensió d'Aliments: 234 -10 a 12 CCC
 - SI DESACORD 233-17 CCC
-

EFFECTES DE L'EXTINCIÓ DE LA PARELLA ESTABLE:

Procediment i criteris de competència

Procediment: “Guarda i custòdia i aliments”...

Procediment i criteris de competència (I)

- ❑ Mutu acord: 777 LEC (per remissió Disp. Addicional 5ª Llibre II Cccat): **(CONVENI – DEMANDA – RATIFICACIÓ – SENTÈNCIA)**
- FURS DE COMPETÈNCIA TERRITORIAL ALTERNATIUS (769.2 LEC):
 - ❑ Últim domicili comú; o
 - ❑ Domicili de qualsevol dels sol·licitants

Procediment i criteris de competència (I)

- **Contenciós: 753 LEC.** Tramitació dels processos especials. En Disp. Generals. **(J. VERBAL AMB CONTESTACIÓ ESCRITA. Conclusions.)**

- FURS DE COMPETÈNCIA SUPLETORIS (769.3 LEC):
 - Últim domicili comú
 - Si partits judicials diferents, furs alternatius a elecció demandant:
 - Domicili demandat; o
 - Lloc residència menor

Procediment i criteris de competència (II)

■ U.E.P.:

VS

MATRIMONI:

Procediment: “Guarda i custòdia i aliments...”

→ Mutu acord: 777 LEC (per Disp. Ad 5ª Llibre II)
• Competència (769.2 LEC):
últim domicili comú o domicili qualsevol sol·licitants

→ Contenciós: 753 LEC
• Competència (769.3 LEC):
Últim domicili comú; però si partits judicials diferents, furs alternatius a elecció
demandant: Domicili demandat;
o Lloc residència menor

Procediment: “Divorci, separació, nul·litat...”

→ Mutu acord: 777 LEC:
• Competència (769.2 LEC):
últim domicili comú o domicili qualsevol sol·licitants

→ Contenciós: 770 LEC:
• Competència (769.1 LEC):
Domicili conjugal; però si partits judicials diferents, furs alternatius a elecció
demandant: Últim domicili comú o domicili demandat

Mesures Provisionals: Prèvies i Coetànies

Actuacions processals prèvies a la
interposició de la demanda contenciosa

Mesures provisionals: prèvies i coetànies

■ REGULACIÓ:

- 771 LEC → PRÈVIES
- 773 LEC → COETÀNIES

Regulades en clau de procediments matrimonials;
però aplicabilitat a procediments d'U.E.P. per
remissió art. **770.6 LEC**

Mesures provisionals: prèvies i coetànies

■ QUAN?:

- ❑ Prèvia tramitació procediment de dissolució U.E.P.
- ❑ Prèvia tramitació procediment modificació mesures definitives (775.3 LEC → només coetànies)

■ ON? (competència):

- ❑ Prèvies: Tribunal domicili sol·licitant (771 LEC)
- ❑ Coetànies: Criteris demanda principal (773 LEC)

Mesures provisionals: prèvies i coetànies

■ QUÈ? (matèria):

- ART. 233-1 Llibre II Cccat*
 - (= Arts. 102 a 106 Cc)

- ARTS. 102 a 106 Cc
 - 102 Cc → efectes*
 - 103 Cc → mesures concretes*

-
- ART. 102 Cc* (efectes):
 - Cessament de la convivència
 - Revocació de poders i consentiments

 - ART. 103 Cc i ART. 233-1 Llibre II Cccat* (mesures concretes):
 - Potestat
 - Guarda
 - Règim relació i comunicació amb fills
 - Si risc sostracció menor:
 - Prohibició sortida a l'estranger
 - Prohibició expedició passaport
 - Autorització judicial per canvi domicili menor
 - Pensió Aliments
 - Ús habitatge familiar
 - Contribució càrregues matrimoni
 - Règim tinença i administració béns comuns
-

Mesures provisionals: prèvies i coetànies

■ COM? (procediment):

□ PRÈVIES (771 LEC):

- Competència territorial: Tribunals del domicili del sol·licitant
- No preceptiva postulació processal per la sol·licitud; sí per actuacions processals posteriors.
- Tràmit procedimental del Judici Verbal (Dda- citació - compareixença- Auto (3 dies))
- Subsistència mesures adoptades si interposició demanda plet principal en termini 30 dies

Mesures provisionals: prèvies i coetànies

■ COM? (procediment):

□ COETÀNIES (773 LEC):

- Competència territorial: criteris demanda principal
 - Sol·licitud per Altresí a l'escrit de demanda
 - Remissió procediment al art. 771 LEC (M.P.P.)
-

Mesures definitives concretes

Especificitats i/o remissió als
procediments matrimonials

Mesures definitives concretes:

Especificitats(*) i remissió als procediments matrimonials(**)

■ Mesures: (dualitat)

□ Cessament convivència

+

□ **Mesures definitives:** (234-7 i ss Llibre II Cccat)

■ En el contingut del Pla de Parentalitat: (**)

□ Responsabilitats parentals

□ Guarda

□ Règim relació i comunicació amb fills.

■ Ús habitatge familiar (*)

■ Pensions entre convivents:

□ Prestació alimentària (*)

□ Compensació econòmica per raó treball (**)

■ A.D.C.C.(**) (Disp. Ad. 5ª Llibre II Cccat) **(nou)**

ÀMBIT DEL DRET DE SUCCESSIONS

**EN LA SUCCESIÓ INTESTADA
I ALTRES ATRIBUCIONS
SUCCESORIES LEGALS:**

ORDRE SUCCESORI AB-INTESTATO

A Catalunya, el convivent en U.E.P supervivent és cridat a l'herència:

■ <u>Llibre IV Cccat:</u> □ 1º.- Fills i descendents per dret de representació□ 2º.- Cònjuge o convivent en unió estable parella□ 3º.- Ascendents□ 4º.- Col·laterals fins a quart grau□ 5º.- Generalitat	VS	■ <u>Codi Civil:</u> □ 1º.-Fills i descendents per dret de representació□ 2º.- Ascendents□ 3º.- Cònjuge□ 4º.- Col·laterals fins a quart grau□ 5º.- Estat

DRET D'USDEFRUIT UNIVERSAL. FACULTAT DE COMMUTACIÓ.

- En cas de successió intestada, el cònjuge vidu o **el convivent en UEP supervivent**, si concorre a la successió amb fills o descendents del causant, **té dret a l'usdefruit universal de l'herència**
 - Pot optar per **commutar** l'usdefruit universal **per l'atribució en propietat d'una quarta part de l'herència + l'usdefruit de l'habitatge familiar**
-

LA CUARTA VIDUAL

- Atribució successòria determinada per llei
- Dret del cònjuge vidu o del **convivent en UEP supervivent, sense recursos econòmics suficients**, a adquirir fins a una $\frac{1}{4}$ part de l'actiu hereditari líquid.
- Acció personal dirigida contra hereus causant
- Reclamació judicial (possibilitat mesura cautelar: anotació preventiva demanda en R.P.)

DELS IMPOSTOS I LA PENSIÓ DE VIDUETAT:

IMPOSTOS I PENSIÓ DE VIUDETAT

■ ITPAJD

- Comunidad Ordinaria Pro indiviso a excepció d'atribució de domicili familiar i excés d'adjudicació.

■ IRPF

- PENSIÓ DE VIUDETAT sempre que es compleixin requisits de l'art. 174.3 LGSS
-

MOLTES GRÀCIES
